

Leo Trotskij (1931)

Misstagen som Kommunistiska förbundets¹ högerfalang gör i fackföreningsfrågan

Några inledande anmärkningar

1. Medan den teoretiska strukturen i marxismens politiska ekonomi helt och hållet vilar på uppfattningen av *värde* som materialiserat arbete, så vilar marxismens revolutionära politik på uppfattningen om *partiet* som proletariatets förtrupp.

Oavsett vilka de sociala och politiska grundorsakerna är till opportunistiska misstag och avvikelser, så kan dessa alltid ideologiskt ledas tillbaka till en felaktig förståelse för det revolutionära partiet, av dess relationer till andra organisationer och till klassen som helhet.

2. Uppfattningen om partiet som den proletära förtruppen förutsätter att det står fullständigt och ovillkorligt självständigt från alla andra organisationer. Överenskommelser med andra organisationer (block, koalitioner och kompromisser), som är oundgängliga under klasskampens förlopp, är bara tillåtna under förutsättningen att partiet alltid vänder sig till klassen, alltid marscherar under egen fana, handlar i eget namn, och öppet förklarar för massorna de mål och begränsningar som gäller för den aktuella överenskommelsen.

3. Bakom Kominternledningens alla politiska svängningar och misstag finner vi en felaktig förståelse för partiets natur och uppgifter. Den stalinistiska teorin om ett "två-klass-parti" strider mot marxismens ABC. Att den officiella Kommunistiska internationalen har tolererat denna teori i ett antal år och ännu inte har fördömt den med nödvändig fasthet, är ett omisskännligt tecken på att dess officiella lära är felaktig.

4. SSSR:s (Sovjetunionens) centristiska byråkratis grundläggande brott är dess felaktiga ståndpunkt i fråga om partiet. Den stalinistiska fraktionen försöker på ett administrativt sätt inlemma hela arbetarklassen i partiets led. Partiet upphör att vara en förtrupp, dvs. en frivillig sammanslutning av de mest medvetna, hängivna och aktiva arbetarna. Partiet smälter samman med klassen som den är och mister sin motståndskraft gentemot den byråkratiska apparaten. Å andra sidan rättfärdigar brandlerianerna och den centristiska byråkratins övriga snyltgäster den stalinistiska partiregimen genom att på ett kälkborgerligt sätt hänvisa till "det ryska proletariatets brist på kultur". På så sätt likställer de partiet med klassen, dvs. de likviderar partiet i teorin, medan Stalin likviderar det i praktiken.

5. Den grundläggande orsaken till Kominterns katastrofala politik i Kina var att den avsåg sig partiets oberoende. Under en viss period var det oundvikligt med praktiska överenskommelser med Kuomintang.² Kommunistpartiets inträde i Kuomintang var ett ödesdigert misstag. Detta misstag utvecklades till ett av historiens största brott. Det kinesiska kommunistpartiet skapades bara för att överföra sin auktoritet till Kuomintang. Från att vara proletariatets förtrupp förvandlades det till bourgeoisins svans.

6. Det katastrofala experimentet med den anglo-ryska kommittén baserades helt på att det engelska kommunistpartiets oberoende trampades under fötterna. För att de sovjetiska fackföreningarna skulle kunna upprätthålla blocket med Generalrådets (General Council)

¹ På franska: *La Ligue Communiste*. Benämns i fortsättningen *Förbundet*

² **Kuomintang** (modern stavning: *Guomindang*). Nationalistiskt borgerligt parti, som grundades av Sun Yat-sen, ledare för den första kinesiska revolutionen (1911). I den andra kinesiska revolutionen (1925-27) tvingade Stalin-Bucharin-linjen de kinesiska kommunisterna till att upplösa sitt parti och gå in i Kuomintang, som upptogs i Komintern som ett sympatiserande parti 1926. Efter att ha använt Kuomintang till att hålla tillbaka och klavbinda revolutionen, var Chiang Kai-shek till slut, i mars 1927, i stånd till att igångsätta en av de värsta massakrerna i modern historia mot de kommunistiska och revolutionära arbetarna och bönderna.

strejkbrytare (vilket påstods ligga i den sovjetiska statens intressen!) måste det engelska kommunistpartiet berövas varje oavhängighet. Detta åstadkoms genom att partiet formligen upplöstes i den s k Minoritetsrörelsen, dvs. vänstern inom fackföreningarna.

7. Tyvärr förstod även vänsteroppositionens grupper erfarenheterna av den anglo-ryska kommittén dåligt. Även bland några i våra egna led uppfattades kraven på att bryta med strejkbrytarna som sekteristiska. I synnerhet gäller detta Monatte. Den arvsynd som förde honom i armarna på Dumoulin manifesterades tydligast i frågan om den anglo-ryska kommittén. Därför har denna fråga en enorm betydelse: utan en klar förståelse av vad som hände 1925-26 kommer varken kommunismen i sin helhet eller Vänsteroppositionen i synnerhet att kunna ta sig fram till den breda vägen.

8. Stalin, Bucharin och Zinovjev – i denna fråga stod de solidariska, åtminstone till en början – försökte ersätta det svaga brittiska kommunistpartiet med en ”bredare strömning”, som i sin ledning visserligen inte hade partimedlemmar, utan ”vänner”, nästan-kommunister som i alla fall var bra grabbar och goda bekantskaper. De fina polarna, de ”pålitliga ledarna” ville självfallet inte underordna sig ett litet och svagt kommunistpartis ledning. Det hade de sin fulla rätt till; partiet kan inte tvinga någon att underordna sig. Överenskommelserna mellan kommunisterna och de ”vänsterorienterade” (Purcell, Hicks och Cook)³ på grundval av den fackliga rörelsens delmål var självfallet helt möjliga och i vissa fall nödvändiga. Men på ett villkor: kommunistpartiet måste bevara sitt fullständiga oberoende, även inom fackföreningarna, handla i eget namn i alla principfrågor, kritisera sina vänsterallierade, när detta var nödvändigt och på så sätt steg för steg vinna massornas tillit.

Men denna enda möjliga väg uppfattade Kominternbyråkraterna som alltför lång och osäker. De ansåg att man med hjälp av personligt inflytande på Purcell, Hicks, Cook och andra (genom samtal bakom kulisserna, brevväxling, fester, vänskapliga dunkar i ryggen och försiktiga förmaningar) gradvis och omärkligt kunde dra den oppositionella vänsterflygeln (”den breda strömningen”) in i Kommunistiska internationals famn. För att desto säkrare garantera en sådan framgång fick man inte förarga, reta upp eller irritera de kära vännerna (Purcell, Hicks och Cook) med småskurna knep, oläglig kritik och sekterisk oförsonlighet osv. Men eftersom en av kommunistpartiets uppgifter just består i att störa friden och oroa alla centrister och halvcentrister, krävdes det radikala åtgärder för att inordna kommunistpartiet under Minoritetsrörelsen. På fackföreningsområdet var det bara denna rörelsens ledare som visade sig. Det brittiska kommunistpartiet hade nästan upphört att existera för massorna.

9. Vad krävde den ryska vänsteroppositionen i denna fråga? För det första att återupprätta det brittiska kommunistpartiets fullständiga oberoende i förhållande till fackföreningarna. Vi förklarade att Minoritetsrörelsen enbart kunde ta form under inflytande av partiets oberoende paroller och öppen kritik, mer precist värdera sina uppgifter, byta ut sina ledare samt stärka sig själv i fackföreningarna samtidigt som man konsoliderade kommunismens ställningar.

Hur besvarade Stalin, Bucharin, Lozovskij och Co⁴ vår kritik? ”Ni vill driva in det brittiska kommunistpartiet på sekterismens väg. Ni vill driva över Purcell, Hicks och Cook i fiendens läger. Ni vill bryta med Minoritetsrörelsen.”

Vad svarade Vänsteroppositionen? ”Om Purcell och Hicks bryter med oss – inte därför att vi kräver att de omedelbart ska omvändas till kommunister, ingen kräver detta! – utan därför att

³ Purcell, Hicks, Cook. Fackliga ”vänsterbyråkrater” i Storbritannien; A. A. Purcell och George Hicks var ledamöter i The General Council of The Trade Union Congress (Fackförenings-kongressens Generalråd); A. J. Cook var sekretär i minearbetarnes sammenslutning.

⁴ Stalin ...och Co. Nikolaj Bucharin (1888-1938), bolsjevikisk ledare, ordförande i Komintern från 1926 till 1929; ”erkände” vid den tredje Moskva-processen och avrättades 1938. A. Lozovskij var ordförande i Röda fackföreningsinternationalen.

vi själva vill förbli kommunister, så betyder det, att Purcell & Co inte är vänner, utan maskerade fiender. Ju snabbare de avslöjar sin sanna natur, desto bättre för massorna. Vi vill inte alls bryta med Minoritetsrörelsen. Vi måste tvärtom ägna denna rörelse den största uppmärksamhet. Det minsta steg framåt med massorna eller med en del av massorna är mer värt än ett dussin abstrakta program från intellektuella kretsar; men den uppmärksamhet som ägnas åt massorna har inget gemensamt med kapitulation inför de ledare som de har just för tillfället. Massorna behöver en korrekt inriktning och korrekta paroller. Detta utesluter alla teoretiska eftergifter och allt skydd av de virrpannor som utnyttjar massornas efterblivenhet.”

10. Vad blev resultatet av Stalins brittiska experiment? Minoritetsrörelsen, som omfattade nästan en miljon arbetare, verkade mycket lovande, men bar på fröet till sin egen undergång. Som rörelsens ledare kände massorna bara till Purcell och Hicks, folk som dessutom Moskva gick i god för. Vid första bästa allvarliga prov förrådade dessa ”vänsterorienterade” vänner proletariet på det mest skamlösa sätt. De revolutionära arbetarna blev förvirrade, apatiska, och deras besvikelse utsträcktes naturligtvis också till att omfatta kommunistpartiet, som bara hade varit en passiv part i hela detta maskineri av förräderi och svekfullhet. Minoritetsrörelsen reducerades till ingenting; kommunistpartiet blev åter en betydelselös sekt. På detta sätt ledde det engelska proletariets mäktiga rörelse som ledde fram till generalstrejken, på grund av en i grunden felaktig uppfattning om partiet, inte bara klarade sig från att skakas om, utan till att den tvärtom stärktes och till att kommunismen misskrediterades i Storbritannien för lång tid.

11. En av opportunismens psykologiska källor är ytlig otålighet, avsaknad av tilltro till att partiets inflytande gradvis kommer att växa, och en förhoppning om att massorna ska vinnas genom organisatoriska manövrer eller personlig diplomati. Ur allt detta föds en politik av intriger bakom kulisserna, en tystnadens politik, som tystar ner, förnekar sig själv, anpassar sig till andras idéer och paroller; och till sist fullständigt övergår till opportunistiska ståndpunkter. Kommunistpartiets underordnande under Kuomintang i Kina, skapandet av arbetar- och bondepartier i Indien, det brittiska partiets underordnande under Minoritetsrörelsen osv. osv. – i alla dessa företeelser ser vi samma byråkratiska metod, som börjar med en ytlig revolutionär otålighet och slutar med opportunistiskt förräderi.

[De ledande kamraterna i USA säger oss, att vissa kamrater i det amerikanska förbundet – helt visst bara några individer (i ordets mest bokstavliga betydelse) – förespråkar ett block med lovestoneiterna⁵ i ”massarbetets” namn. Det är svårt att föreställa sig ett mer absurt, dåraktigt och mer impotent projekt än detta. Känner inte dessa människor till åtminstone något om bolsjevikpartiets historia? Har de läst Lenins verk? Känner de till Marx’ och Engels’ brevväxling? Eller har hela den revolutionära rörelsens historia gått dem förbi utan att efterlämna minsta spår? Lyckligtvis har den överväldigande majoriteten i det amerikanska förbundet inget gemensamt med sådana idéer. – L. T.]

Det är just därför som vi under de sista åren ständigt har framhållit den enormt skolande betydelsen av de ovan nämnda exemplen på Kominterns strategi. De bör studeras och åter studeras efter varje ny erfarenhet, inte bara för att i efterhand fördöma historiska misstag och förbrytelser, utan för att lära sig att känna igen liknande fel i nya situationer, så snart de dyker upp och således fortfarande kan rättas till.

12. Det måste sägas direkt: de misstag i fackföreningsfrågan, som vi i dag ser hos några franska oppositionsanhängare, medlemmar av Förbundet, uppvisar slående likheter med det beklagliga engelska experimentet. Det är bara så att felen i Frankrike fortfarande är av mycket

---

⁵ **Lovestoneiter.** Anhängare till Jay Lovestone, ledare för det amerikanska kommunistpartiet, som genomförde uteslutningen av de amerikanska trotskisterna 1928. Stalin gjorde sig av med honom 1929 som en led i den internationella utrensningen av högeroppositionen, Bucharins anhängare. Lovestoneiterna upprätthöll en oberoende organisation fram till andra världskrigets utbrott, då de upplöstes. Lovestone blev en antikommunistisk expert åt fackföreningsbyråkratin och ”grå eminensen” bakom den ultrahögerinriktade utrikespolitik som bedrevs av AFL-CIO:s ordförande George Meany.

mindre omfattning och inte har utvecklats på grundval av en massrörelse. Det får vissa kamrater att förbise dessa misstag, eller undervärdera deras principiella betydelse. Men om Förbundet på liknande sätt skulle tillåta att dess fackföreningsarbete i framtiden utförs med de metoder som utformades av det gamla ledarskapets majoritet, då kommer Vänsteroppositionens idéer och fana att komprometteras för en lång tid framåt i Frankrike.

Det skulle vara kriminellt att blunda för detta. Eftersom det inte gick att korrigera dessa fel i deras begynnelseskedet med hjälp av personliga råd och varningar, återstår det bara att öppna ge namn åt dessa fel och deras upphovsmän, för att korrigera politiken med hjälp av kollektiva insatser.

13. Från april 1930 gav Förbundet i själva verket upp sitt oberoende arbete i fackföreningarna till förmån för Enhetsoppositionen, som å sin sida strävar efter att ha en egen plattform, ledning och politik. Inom dessa ramar finner vi en slående analogi med experimentet med Minoritetsrörelsen i England. Det måste emellertid sägas, att de franska förhållandena har vissa särdrag som ända från början gör detta experiment ännu mer riskfyllt. I England stod Minoritetsrörelsen som helhet *längre till vänster* än fackföreningarnas officiella ledning.

Kan detta sägas om Enhetsoppositionen? Nej. I dess led finns det element, som tydligt strävar åt högeroppositionen, dvs. mot reformismen. Deras specifika vikt har vi ännu så länge inte klart för oss.

Huvudkraften i Enhetsoppositionen är lärarförbundet. I Frankrike har lärarna alltid spelat en väsentlig roll inom den socialistiska, syndikalistiska och kommunistiska rörelsen. Bland lärarna kommer vi otvivelaktigt att finna många vänner. Icke desto mindre är förbundet som helhet inget proletärt förbund. På grund av sin sociala sammansättning kan lärarförbundet leverera utmärkta agitatorer, journalister och individuella revolutionärer, men det kan inte bilda grundval för en fackföreningsrörelse. Alla dess dokument vittnar om en bristande politisk klarhet. Förbundets kongress i Marseille visade att dess medlemmar pendlar i en triangel mellan den officiella inriktningen, vänsteroppositionen och högeroppositionen. Vi skulle göra förbundets medlemmar såväl som hela den proletära rörelsen en björntjänst, om vi skulle skyla över deras misstag, vacklan och brist på precision. Olyckligtvis var detta fram till för ett par dagar sedan den politik som drevs av *La Vérité*-redaktionen⁶ – en tystnadens politik – och det var ingen tillfällighet.

14. Ni vill alltså bryta med Enhetsoppositionen? Var och en som ställer frågan på det sättet, erkänner i själva verket att kommunister inte kan delta *som kommunister* i Enhetsoppositionens arbete. Men om så vore fallet skulle det helt enkelt betyda, att Enhetsoppositionen är en organisation av maskerade fiender till kommunismen. Lyckligtvis förhåller det sig inte så. EO är som helhet varken en kommunistisk eller en anti-kommunistisk organisation, eftersom den är *heterogen*. Vi måste ta hänsyn till denna heterogenitet i vårt praktiska arbete. Vi kan och måste visa prov på den största uppmärksamhet mot grupper och även enskilda personer som utvecklar sig mot marxismen. Men på ett villkor: att vi när vi framträder inför arbetarna i fackföreningarna ska verka i Kommunistiska förbundets namn och inte tillåta någon annan censur på våra handlingar än den kontroll som Förbundet själv utövar (eller hela partiet efter återupprättandet av enheten i de kommunistiska leden).

15. I Enhetsoppositionens led finns otvivelaktigt element, som sympatiserar kraftigt med vänsteroppositionen utan att vara medlemmar av Förbundet: de bör samlas under vår fana. Det finns vacklande element, som satsar alla sina krafter på att stanna i denna position och förvandla den till en ”plattform”. Med dessa element kan vi sluta taktiska överenskommelser på en bestämd grundval, samtidigt som vi bevarar vår fullständiga frihet till ömsesidig kritik.

⁶ **La Vérité.** Den franska trotskistiska organisationen, Kommunistiska Förbundets tidning.

Slutligen finns det otvivelaktigt i EOs led även främmande element, som kommit med av en tillfällighet, eller som har trängt sig in som rekryteringsagenter för reformismen. De utnyttjar oklarheten för att få Enhetsoppositionen att falla sönder. Ju förr de blir avslöjade och utstötta, desto bättre kommer det att gynna saken.

16. Men är vi inte för samarbete med alla arbetare oavsett deras politiska och filosofiska ståndpunkter? Förvisso, men EO är ingen fackföreningsorganisation, den är en politisk fraktion, som har till uppgift att utöva inflytande på fackföreningsrörelsen. Låt oss överlämna det åt Monatte och hans vänner POP:isterna⁷ att uppträda bakom en mask. Revolutionärer agerar öppet inför arbetarna. I EO kan vi bara arbeta med de som vill gå sida vid sida med oss, i samma riktning, även om det inte blir ända till vår vägs slut.

17. Vissa kamrater insisterar framför allt på att kommunisterna måste kämpa för inflytande i fackföreningarna med hjälp av idéer och inte med mekaniska medel. Denna tanke, som kan synas vara obestridlig, förvandlas ofta till en tom banalitet. Den centriska byråkratin förklarar också ganska ofta, och helt ärligt, att dess uppgift är att utöva inflytande genom idéer och inte utöva mekaniska påtryckningar.

Hela frågan kan till syvende och sist inskränkas till den politiska och ekonomiska inriktningen, till parollerna och handlingsprogrammet. Om inriktningen är riktig och parollerna svarar mot rörelsens behov, då upplever massorna i fackföreningarna inget tvång. Om inriktningen däremot är felaktig, om den förespråkar en politik för revolutionärt uppsving då det råder politisk ebb, och omvänt, då kommer massorna otvivelaktigt att uppfatta detta som mekaniskt tvång. Det hela kan följaktligen inskränkas till en fråga om vänsteroppositionens teoretiska premisser är tillräckligt seriösa och djupgående, om dess kadrer är tillräckligt skolade för att korrekt värdera situationen och resa paroller som svarar mot detta. Allt detta måste prövas i praktiken. Det är därför desto mer otillåtligt av oss att tysta ner eller bagatellisera de synder och misstag som våra tillfälliga allierade eller vi själva begår.

18. Hur otroligt det än må förefalla protesterar vissa av Förbundets medlemmar mot att den ene eller andre vill underordna EO under Förbundet.

Utan att inse det, utgår de från samma eländiga argument som Monatte använder mot kommunismen i allmänhet. I praktiken betyder det att några kamrater som arbetar i fackföreningarna vill ha fullständigt oberoende från Förbundet *för sig själva*. De tror att de med sina manövrer, förmaningar och personliga taktfullhet kan uppnå resultat som Förbundet inte kan uppnå genom kollektivt arbete. Andra kamrater, som skulle vilja ha en liknande oavhängighet för sig själva i pressen, ser mycket positivt på dessa tendenser. Frågan uppstår då: varför gick dessa kamrater med i Förbundet, om de saknar tilltro till det?

19. Hur står det egentligen till med Enhetsoppositionens ”underordnande”? Själva frågan är felaktig. Det är bara de egna medlemmarna som är underordnade Förbundet. Så länge som majoriteten i Enhetsoppositionen inte är medlemmar i Förbundet, är det enbart en fråga om övertalning, kompromisser eller blockbildning, men absolut inte om underordnande. I verkligheten kräver motståndarna till Enhetsoppositionens sk underordnande under Förbundet, att Förbundet i praktiken skall underordnas EO. Just detta har varit fallet fram till i dag. I sitt fackföreningsarbete, dvs. i sitt viktigaste arbete, är Förbundet underordnat Enhetsoppositionen, till förmån för vilken det har givit avkall på all oavhängighet. Marxister kan inte och får inte tolerera en sådan politik – inte en enda dag till.

20. Vissa ledande kamrater, som fram till igår förde en hårdnackad kapitulationspolitik, förklarar idag att de är ”fullständigt överens” om nödvändigheten av att omvandla EO till ett

---

⁷ **POP-ister.** POP (Parti Ouvrier et Paysan – Arbetar- och Bondepartiet). POP-isterna var den franska motsvarigheten till Brandlerianerna i Tyskland och Lovestoneiterna i USA.

block. I verkligheten är de tillfreds med ett namnbyte. Ju fortare de blir "eniga" med den marxistiska kritiken, desto mer för de i själva verket en kamp för att allting skall förbli vid det gamla. De vill helt enkelt använda den marxistiska kritikens fraseologi för att skylla över den gamla politiken. Dessa metoder är inte nya, men de blir inte mer tilltalande med tiden. En revolutionär organisation skulle fördärfvas för lång tid, om inte för alltid, av dubbelspelets och lögnaktighetens gift om den tillät att en opportunistisk politik doldes bakom revolutionära fraser. Låt oss fullt och fast hoppas att Förbundet inte kommer att tillåta detta.

Prinkipo, 4 januari 1931.

Översättning: *Martin Fahlgren*